



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 52

28. prosince 2008

Cena: 6 Kč

STŘÍPKY PŘÍHOD, UDÁLOSTÍ, PLÁNŮ I NADĚJÍ ROKU 2008

Dvojí zastavení

I když jsme stále na cestě, voda a čas běží ke svému cíli. Bývá požehnáním se na chvíli zastavit a tiše rozjímat.

První zastavení přichází ve vzpomínce na setkání o prvním letním dnu – v sobotu 21. června 2008 v pražské Stromovce. Tehdy jsme se sešli na závěr školního roku, abychom také oslavili Den dětí. Již po třinácté nám k tomu posloužilo "Malování na chodníku". Tentokrát jsme vybrali příběh o ztracené ovečce: Matouš 18, 10-14 s doplněním Lukáš 15, 1-7.

Jak vystihnout prožívanou náladu? Děti i dospělí měli nestrojenou radost ze vzájemného setkání, která na nás přímo dýchá z pořízených fotografií. Radost z dramatisace příběhu, chuť do malování, potěšení z knížek, dárků a tradičních odměn.

Pozvánky i pamětní listy pro nás jako v minulých letech vytvořila sestra duchovní Eva Ševčíková, za což jí vřele děkujeme a k jejímu letošnímu jubileu vyprošujeme pevné zdraví a stále Boží požehnání. - Z Trhových Svin dorazily roztomilé zvonečky, z nakladatelství Samuel knížky pro šíření "Dobré zprávy pro každého" i čtení pro zábavu, z Brněnské tiskové misie drobné tisky k povzbuzení malých i velkých účastníků. Ti, kteří se pravidelně scházejí v Odboru duchovní péče o děti a mládež, také přiložili ruku a srdce ke společnému dílu. Sestra farářka Hana Benešová sama obstarala a rozdala všem přítomným líbezná keramická ovečky.

Odpolední čas jsme vyplnili návštěvou dejvického Divadla Spejbla a Hurvínka a zúčastnili se zábavného představení "Jak pan Spejbl prášil". Pěkné počasí přilákalo děti na zpáteční cestě k vodotryskům u koníků v nově zbudovaném parku před naší ústřední budovou v Dejvicích.

Z milosti Boží a pod finanční záštitou náboženské obce naší církve na Starém Městě jsme mohli pro děti uskutečnit další duchovními dary bohatě naplněný den, na který se jen tak nezapomíná!

Druhé zastavení míří do vzdálených Krkonoš. Ve dnech 16.–23. 8. t.r. jsme

se tu sešli s dětmi a blízkými z jejich rodin k jubilejnímu 10. pobytu pod názvem "Tábor Broučků 2008".

Rekreační zařízení Hela ve Velké Úpě znovu na týden ožilo "našími dětmi", které se na sebe po celý rok těšily, až se opět uvidí. A přijeli i noví návštěvníci, takže budovou se ve dne ozýval hlučný hovor a veselý smích a v noci tichý šepot dospělých.

Na světě prožíváme různé zkoušky; mezi nejtěžší patří ty, kdy zápasíme o život a své zdraví. Naše letošní setkání se právě týkalo událostí, v nichž pomáhal a uzdravoval samotný Pán Ježíš. Biblické příběhy děti doplňovaly tematickými hrami a různou tvořivou činností. Protože nám počasí přálo, nebyla nouze o kratší či delší výlety, jízdy lanovkou, návštěvy přílehlých míst a malebného okolí včetně Pece pod Sněžkou a Janských Lázní. Radost přineslo tradiční opékání vurtů, vydařil se i závěrečný karneval. Tak rádi bychom zastavili čas a vrátili se zpět do krásných letních dnů! Je nám však souzeno v pokoře čekat na příští rok a prosit Pána, abychom z Jeho milosti prožili další společné chvíle, které se stanou občerstvením a posilou pro budoucí dny všední i sváteční.

Díky, Bože, za tvé letošní požehnání; díky i všem ostatním, kteří radou, pomocí, vzájemným sdílením i finanční podporou přispěli k naší společné radosti!

Krasava Machová

Villa Martha ožije

Podzim se stal důležitým mezníkem v životě občanského sdružení BETANIE – křesťanská pomoc. Právě se totiž začínají uskutečňovat dlouhodobé plány, které má toto sdružení s takzvanou Fischovou vilou. Objekt, jenž sloužil od roku 1953 Církvi československé husitské, změnil své poslání. A je symbolické, že tak jako v počátcích naší náboženské obce v Hrušovanech byl farář Jaroslav Brychta, je to dnes jeho dcera, nynější ředitelka BETANIE, kdo přináší do Fischovy vily nový život.

„Po úspěšném dokončení výstavby Domu důstojného stáří v Brně –Maloměřicích s kapacitou sedmdesáti



Ztracený a znovu nalezený betlém ve Studnici

ubytovaných seniorů před čtyřmi lety hledala BETANIE řešení pro menší skupinu seniorů, trpících duševními nemocemi, protože právě jejich situace se nám jevila jako velmi kritická.“ vysvětluje ředitelka Jitka Bednářová důvod, proč pozornost BETANIE padla na zanedbaný objekt v zahradě poblíž hrušovanského nádraží. Duševně nemocní senioři zpravidla dožívají v nemocnicích, kde není naděje na změnu. Cílem BETANIE je proto vybudovat zařízení, kde by s odbornou péčí mohli žít důstojně v prostředí blízkém

domovu. „Proto nám velmi vhod přišla nabídka Církve československé husitské na darování nevyužitá a zchátralá Fischovy vily, kterou bychom chtěli přebudovat ve Villu Martha,“ dodává sestra Bednářová. Od záměru byl už jen krůček k tomu, aby se začal sen o příjemném a pohodlném domově pro seniory naplňovat. Projekt rekonstrukce Villy Martha byl předložen s žádostí o příspěvek Regionální radě regionu soudržnosti Jihovýchod. V červenci pak byl přiznán příspěvek z prostředků Evropské unie, konkrétně

z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod. Nejde o malou částku, EU uhradí 92,5 % předpokládaných nákladů na přestavbu vily.

Poté, co z výběrového řízení na dodavatele stavby vzešla akciová společnost HOCHTIEF CZ, byly v listopadu zahájeny práce. Po nutných stavebních úpravách, které budou trvat podle harmonogramu 12 měsíců, vznikne z vily bezbariérový domov se zvláštním režimem pro sedmnáct duševně a tělesně nemocných seniorů. *Dokončení na str. 3*

POSELSTVÍ OLOMOUCKÉ BISKUPKY

Kde už Bůh není svátkem, přestal být i všedním dnem.

Kurt Marti

Milé sestry, milí bratři, když se ptám ve škole dětí, čeho se lidé nejvíce bojí, všechny odpoví - smrtí. A po čem nejvíce toužíme, odpoví - abychom nikdy neumřeli. Každoroční advent nám připomíná očekávání příchodu Ježíše Krista, který tyto naše tužby naplnil. Porazil zlo i smrt. Z dušičkového putování k hrobům přicházíme dnes přes advent k Vánocům už s vědomím, že Ježíš Betléma je Kristus Golgoty. Jestli adventní přísný mravokárc, z bezmoci křikloun a revolucionář Jan Křtěl ještě davům do představ o Mesiáši zapadal, pak Ježíš z Nazareta, syn Marie a Josefa je těžkým zklamáním. Tichý a pokorného srdce, jenž třtinu nedolomí, nerve se a neřve, nevytahuje se, nehádá, nemusí

triumfovat, mít pravdu... On je Pravda sama. Pravda skrze sebeobětivnou lásku. Že jsme ta slova častým užíváním zdevalvovali k výsměchu, na jejich vnitřním obsahu pranic nemění.

Tichý a pokorného srdce. Necítíme stud a nefackuje nás hanba? Ježíš Kristus není žádný krotitel s velkým bičem na malém dvoře chléva světa. Chléva, kde tvrdost srdcí, zákony a dogmata jsou bičem lidským a ne Božím. V politice, ve škole, v partnerských vztazích, ve vztahu k cizím lidem i jiným názorům, stejně jako v církvi... Vyžadujeme je, potřebujeme a chceme je opravdu?

Vánoce nám vrstevnatě kladou mnoho otázek. Koho nad sebou potřebuješ ty, my? Někdy Ježíše, někdy Cézara? Kristus však řekl něco jiného: Co je císařovo, císaři, co je Božího, Bohu. Císařům nepatří nic než jen peníz daně. Ostatně - Pán Ježíš se přeje

jen jednou rozčítit - při vyhánění penězoměnců z chrámu. K ostatním, pohanům a hříšníkům všeho druhu, byl otevřený, trpělivý, s laskavou novou šancí. Věděl, že všechno ostatní, celý náš život od kolébky k hrobu, ba i dál, patří přece Bohu. Umíme před ním unést svou svobodu v poslušnosti lásky? Víme, kým jsme, komu patříme a komu důvěřujeme? Jeli naši odpovědi Bůh, pak jsme Betlém ani Golgotu neminuli.

G. X. Chesterton napsal: „Všechny říše a impéria padly, protože byly založeny silnými muži a na silných mužích. Jen církev byla založena na slabosti, a proto je nezníčitelná. Neboť řetěz nemůže být silnější než jeho nejslabší článek.“ Paradoxní cesta bezbranného Dítěte k Ukřižovanému je tak nezničitelná, že vede při vší lidské bídě a bolesti za naši smrtelnost.

Vaše Jana Šilerová



Villa Martha před rekonstrukcí

Milost Pána Ježíše Krista buď s námi

*Člověče, co ti prospívá,
jestli Kristus kdysi přišel na svět,
jestliže nepřišel i do tvého srdce?
Modli se, aby se jeho příchod k tobě
uskutečňoval každého dne, abys mohl říci:
Nežiji už já, žije ve mně Kristus
(podle církevního otce Origena).*

Tímto zvoláním začíná každé naše bohoslužebné shromáždění. Co si představit pod oním slovem milost? Jistě nás hned napadne, že milost dává někdo mocný, že dostat milost znamená být osvobozen z nějakého břemene, které jsme na sebe dost možná uvalili my sami svým jednáním. Ten kdo věří v Pána Ježíše Krista ví, že v něm, v jeho oběti na kříži stojícím na Golgotě, se mu dostává milosti Božího odpuštění vin a otevírá se před ním cesta nového a pravého života. Tato skutečnost nabízí ještě jiný rozměr rozvažování nad slovem milost.

Milost je také silou a mocí od Boha, která se člověku, uvěřivšímu v Ježíše Krista jako svého Spasitele, dostává, aby se zdarem mohl jít a vytrvat na oné nové cestě. Žádá si to od něho otevřít celou svoji existenci Tomu, který ho na kříži zachránil. Ano, žádá si to zapřít sám sebe a spolehnout se cele právě na Něho. Je to podobné, jako když mladý David se za vlády krále Saula postavil proti mocnému nepříteli Goliášovi. Král Saul Davida v dobré vůli oblékl do své těžké zbroje v přesvědčení, že jen takto vybaven může David nepřítele zdolat. David však záhy poznal, že není schopen ani pohybu, natož boje. Proto se vyslékl a jen tak, jak byl před tím coby pastýř ovcí, spolehnul se ve víře na Boží pomoc, šel a nepřítele porazil. Tak i my se spolehneme na milost Ježíše Krista a jeho podivuhodnou moc a v úzkém a niterném spojení s Pánem Ježíšem Kristem se potýkejme s nepřitelem, který vně i uvnitř nás jde proti nám a proti tomuto životadárnému spojení, které jediné je garancí naší svobody dítek Božích jdoucích vstříc svému milujícímu Otci. On se nám přiblížil právě v Ježíši Kristu, a abychom to poznali a porozuměli dává nám svého svatého Ducha, který nám každého dne dopřává zakoušet a prožívat onen ničím nenahraditelný vztah lásky Otce i Syna i Ducha svatého dávající nám sílu žít ve vztahu obětující se lásky s lidmi kolem nás.

Jan Hálek

Z kazatelského plánu

1. NEDĚLE PO VÁNOCÍCH

Rodiny Páně

Boží Syn se narodil světu jako člověk, byl již jako nemluvně obklopen obětavou péčí a horoucí láskou Marie a Josefa. Patřil do rodiny, pro niž byly příznačné poslušnost vůči Bohu i čistota vztahů, pevná víra s věrností tradicím svého národa. Ve skromných podmínkách, všedních starostech, ale především v lásce a v poznání moudrosti vyrůstalo dítě Ježíš. Právě čtení z evangelia dává na srozuměnou, že je naše dítě tím více naše, čím víc je Boží. Je-li jen naše, je to pro nás i pro ně žalostně málo.

Vstup: Gn 15,1-6

Tužby:

2. Abychom všichni ve svých domovech i rodinách žili touž vírou po vzoru rodiny Páně, jež nás vede k porozumění a k harmonii vztahů, učí odpouštět i milovat...

3. Aby našim rodinám svým svatým Duchem žehnal a naše děti svou radostí učinil...

Epistola: Žd 1,1-3a

Evangelium: L 2,25-40

K obětování: Žd 3,7-8

K požehnání: Mk 3,33b-35

Modlitba:

Pane, v tomto čase milosti ti děkujeme za rodinu církve, do níž jsme byli uvedeni křtem. Velebíme tě za to, že jsme ve tvém Synu Ježíši směli poznat svého prvorozeného bratra. Prosíme, chraň naše rodiny i rodinu církve a dej, aby v nás přebývala radost ze setkání s tebou i se všemi lidmi dobré vůle. Uděl nám také požehnání na cestu domů, abychom s ním žili po příkladu rodiny Páně až do toho dne, kdy přijdeš jako Soudec. Amen.

Vhodné písně: 216; 219; 315; 316 nebo 320; 210

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformacím církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Onen den a moje spása 2

Soud Boží se vztahuje i na křesťanské sbory a na církve vůbec.

Zj 2. a 3. kap.; srv. 1 Pt 4,17-18
Poslední soud je vylíčen barvitými obrazy.

Zj 20,11-15

Co píše o našem tématu apoštol Pavel?

Počítá s Božím soudem.

Ř 2,1-16

Všichni lidé bez rozdílu se musí objevit před soudnou stolicí Kristovou.

2 K 5,10

Za nás věřící se bude na soudu přimlouvat Ježíš Kristus.

Ř 8,33-34

Záleží na tom, na jakém základě je postaven náš život; jestliže je tím základem Ježíš Kristus, můžeme být z jeho milosti zachráněni, i když naše životní dílo nebude cenné.

1 K 3,9-15

Oproti soudobému židovství, které kladlo důraz na zákon (Desatero bylo rozpracováno do 248 příkazů a 365 zákazů), zdůrazňuje apoštol Pavel víru v Ježíše Krista – jeho milost nám na soudu pomůže víc než zásluhy našich dobrých skutků.

Ř 3,21-26

Autor listu Židům varuje: Hrozný je osud těch, kdo odpadli od Krista a nadále hřeší.

Žd 10,26-31

Dosavadní texty nás vedou k otázce: Kdy nastane onen den posledního soudu na konci věků? A kdy nastane onen den soudu pro mne na konci mého života? Pán Ježíš odpovídá.

Mt 24,36

V myšlenkách na smírci obět Kristovu nezapomeňme na varování Pána Ježíše: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“

Mt 7,21-23; L 13,22-30

O své spasení se začnu zajímat tehdy, když začnu počítat s Božím soudem. Tehdy také začnu stát o přátelství s Ježíšem. Když v něm budu zůstávat, nemám se čeho bát. Mohu doufat v jeho slib, že mi připravuje přibývek v nebeském domě a že s ním bezpečně překročím práh smrti.

Mt 24,42-44; L 12,16-21;

J 15,7-11; J 14,1-3

Beránek Boží

Modernímu člověku je nepochopitelné, že může dospělý muž dostát něžné a poetické označení "beránek". Kde takové označení vzniklo? Původ je dvojitý. Nejde o žádnou romantickou poezii, ale o historickou vzpomínku a také o dávný obětní systém Izraele.

Palestina je hornatá země a dařilo se

tu pastýřství. Pán Ježíš v podobě stádu, které mělo sto ovcí. Podle starozákonních zpráv byla někdy stáda tisícová. Není divu, že kromě jiných zvířat se ovečka a beránek stali zvířaty obětními.

L 15,3-7; Nu 31,32; 2 Kr 3,4;

1 S 25,2; Jb 1,3

V Izraeli existovalo několik druhů chrámových obětí, které se konaly při různých příležitostech. Důležitou částí téměř každé oběti od nejstarších dob byl beránek. Podle Mojžíšova zákona byl každého jitra a večera obětován roční beránek a v sobotu dva. Sedm ročních beránků bylo nařízeno obětovat každého prvního dne v měsíci, po sedm dní o Velikonocích, v den prvotin, v první den sedmého měsíce a v den smíření. Podobně o slavnosti stánků, při oběti zápalné, při oběti za vinu a oběti pokojné. Ovce byla obětována při oběti za hřích jednotlivců.

O Pánu Ježíši nečteme v evangeliích, že by se kdy obětního kultu účastnil. Obětní systém skončil zničením jeruzalémského chrámu roku 70 po Kristu.

Ex 29,38-41; Nu 28. a 29. kap.;

Lv 9,3; 23,12; 5,6;

14,12.21; 4,22-32

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

RODINY PÁNĚ

L 2,25-40

Slovy v nadpisu je označena 1. neděle po Vánocích a v tomto směru se samozřejmě jedná o 2. pád jednotného čísla. Bez znalosti této souvislosti bychom však těmto slovům rozuměli nejspíš jako 1. pádu množného čísla a právě to mne přivedlo k zamýšlení nad vztahem dvou rodin, ke kterým patříme i my – totiž rodiny pokrevní a rodiny duchovní. Příběh o setkání Marie a Josefa, přinášejících do chrámu malého Ježíše, se Simeonem a Annou i starozákonní čtení o Abramovi – Abrahamovi k tomu totiž přímo vybízí. Marie s Josefem jdou naplnit ustanovení Mojžíšova zákona týkající se mužských potomků. A ve stejné chvíli, veden Duchem, míří k setkání v chrámu muž jménem Simeon, jemuž bylo zaslíbeno, že nezemře, dokud nespátí Bohem seslaného Mesiáše.

Zaslíbení dané kdysi Abrahamovi o potomstvu, které vzejde z jeho lůna a které bude nesčetné jako hvězdy na nebi, se i nyní zvláštním způsobem naplňuje. Abraham viděl nebe poseté hvězdami, a i když v té chvíli stále ještě neměl potomka, uvěřil Hospodinu slovu. Simeon, Josef a Marie i prorokyně Anna již vlastně sami jsou součástí tohoto Abrahamova zaslíbeného potomstva, a přece skrze ně se toto Boží zaslíbení rozvíjí ještě dál. V Abrahamově touze bylo obsaženo mnohé, co je nám lidem vlastní. Chceme svým potomkům předat to, na čem si nejspíš trochu zakládáme, ale co je

ve své nejhlubší podstatě také darem. Zatím bezdětný Abraham byl ve svém domě mnohým obdarován, ale trápil se tím, že nemá komu toto dědictví předat. Toužil po potomstvu, ale zároveň ho tato jeho zatím nenaplněná touha činila otevřeným vůči Hospodinu. I když již předtím několikrát dostal toto zaslíbení a opustil svou zem, své rodiště a dům svého otce a šel do země, kterou mu Hospodin ukázal, a i když se mu zdálo, že čekal už dost dlouho, Abraham nezahořkl a Hospodinu uvěřil. A právě tahle abrahamovská víra, v níž člověk spolehne na Boží slovo, se pak stává tím, co nese Izrael. Snad by se dalo říci, že ona je tím nejdůležitějším dědictvím, které se však nedá předat jako nějaká neživá věc z ruky jednoho člověka do ruky druhého, ale musí být vždy znovu přijímána jako dar, jako obdarování od samotného Hospodina.

List Židům mluví o Ježíši Kristu jako o dědici všeho, jako o tom, v němž Bůh jedinečným způsobem promluvil i naplnil svá zaslíbení. Když Simeon bere malého Ježíše do náručí a chválí Boha, není v tom žádná sobecká touha mít toto dědictví jen pro sebe. Naopak je to vyjádření vděčnosti vůči Bohu, který svou záchranu dává poznat nejen jemu, ale který ji v Ježíši Kristu připravuje pro všechny národy. On bude nejen slávou pro Izrael, ale také světlem pro nás, pro pohany. Josef a Marie jsou plni údivu nad tím, co slyší ze Simeonových úst, ale není to řeče-

no proto, aby je naplnila nějaká lidská pýcha. Vždyť hned vzápětí slyší od Simeona také první proctví o kříži. Simeon a Anna jsou sice stejně jako Josef a Marie Abrahamovými potomky, ale do chvíle setkání v chrámu si vlastně byli lidmi vzdálenými a neznámými. Jakožto dědicové abrahamovské víry, čekající potěšení a vykoupění Izraele, se však v setkání s Kristem stávají Josefovi a Marii těmi nejbližšími, kteří jim zjevují smysl Ježíšova života. I nám dnešním rodičům tak pomáhají skrze Krista poznat to, co čteme v komentáři k této první neděli po Vánocích: Je-li naše dítě jen naše, je to pro nás i pro ně žalostně málo. I naše dítě je tím více naše, čím více je Boží.

Štěpán Klásek

**Pane,
děkujeme ti
za své rodiče,
skrze něž jsi nám
dával život.
Děkujeme ti však
nejen za rodinu pokrevní,
ale i za rodinu víry,
ve které jsme směli poznat
Ježíše Krista
jako svého lidského bratra,
a přece zároveň také
jako tvého Syna.
Vždyť jen díky němu
se i my k tobě směje
obracet jako ke svému Otci.
Amen.**

STŘÍPKY PŘÍHOD, UDÁLOSTÍ, PLÁNŮ...

Pokračování ze str. 1
rů. Současí oprav je i přebudování přílehlé zahrady na park, který bude příležitostně nabízen k využívání i širokému okolí pro společné kulturní a sportovní akce.

Hospodárnost provozu Villy Martha zajistí například takový detail, že zdejší administrativní a správní agenda bude společná s Domem důstojného stáří v Brně-Maloměřicích, ale i tak bude třeba pro fungování tohoto zařízení zajistit od září až října roku 2009 tyto pracovníky:

* zdravotní sestry s osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu

* pečovatelky – absolventky kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb.

* uklízečka, výdej stravy

* údržbař – zásobovač s řídičským průkazem sk. B

Nabídka zaměstnání je vhodná pro všechny hrušovanské obyvatele, protože zřizovatelé domova mají zájem o spolupracovníky z blízkého okolí. Po dohodě je možné zajistit odpovídající proškolení. Bližší informace o projektu přestavby vily naleznete na internetových stránkách zájemci na internetových stránkách www.betanie.eu.

Daniel Zásměta

V Boží dlani

Tak právě takto jsme pojmenovali týdenní pobyt s dětmi v Krkonoších, který se uskutečnil o velkých prázdninách. Děti bylo 6 ve věkovém rozmezí 2 – 13 let.

Po velkém zvažování a plánování, jak vyřešíme situaci s dopravou, stravováním a zda pobyt vůbec uskutečnit či nikoli, protože naše zkušenosti byly skoro žádné, jsme se se sestrou farářkou M. Gajdáčkovou rozhodli, že jdeme do toho.

Svého rozhodnutí nelitujeme, dětem se tam moc líbilo a tímto pobytem na horách jsme získali cenné zkušenosti a jistotu, že dá-li Pán Bůh, příští léto jedeme znovu. A kde nás najdete? No přece v BOŽÍ DLANI!

Radka Výborná, Kostelní Lhota

60 let lidských práv

U příležitosti 60. výročí sepsání Všeobecné deklarace lidských práv a svobod vydala Konference evropských církví propagační materiály na připomínku, že církve jsou zavázány k obraně lidských práv. Zde je překlad pohlednice, kterou naší církvi zaslala Komise pro církve a společnost Konference evropských církví:

Všeobecná deklarace lidských práv a svobod byla přijata 10. prosince 1948. Letos jsme oslavili 60. výročí. Konference evropských církví zve všechny křesťany a lidi jiných vyznání a přesvědčení, aby se zavázali pracovat na obraně lidské důstojnosti. Jako křesťané věříme, že stvoření člověka k obrazu Božímu zakládá důstojnost každého jednotlivce.

„Na základě naší křesťanské víry pracujeme a spějeme k humánní, sociálně uvědomělé Evropě, ve které trvají lidská práva a základní hodnoty míru, spravedlnosti, svobody, tolerance, účasti a solidarity.“ Tato slova byla vepsána roku 2001 do dokumentu o

ekumenické spolupráci Charta Oecumenica, kterou podepsaly římskokatolická, pravoslavná, protestantská, anglikánská a starokatolická církev ve všech částech Evropy. Naše křesťanské zaujetí v boji za lidskou důstojnost chce z našeho světa odstranit mučení, pronásledování, odpírání základních životních potřeb, předsudky, krutost a všechno další násilí páchané proti lidským právům. Náš závazek a oddanost Všeobecné deklaraci lidských práv a svobod obsahuje výzvu všem lidským bytostem, aby nikdy nebyly lhostejné k utrpění druhých.

Náš Pán, Ježíš Kristus, řekl „cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nejméně patrných bratrů, mně jste učinili“ (Matouš 25,40). My všichni jsme zváni, abychom toto přikázání uvedli v život. Oslavme 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv a svobod ujištěním, že náš závazek k obraně lidských práv trvá. K textu jsou připojeny biblické pasáže a úryvky z Všeobecné deklarace. Gn 1,27: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“

1. Článek deklarace: Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovni co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

Ř, 13, 8-10: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.

18. Článek deklarace: Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství neb víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.

Více informací o práci Konference evropských církví v oblasti lidských práv naleznete na www.knowyourrights.org.

Kateřina Děkanovská

Výuka náboženství

Nedávno jsem měl možnost zúčastnit se konference věnované problematice výuky náboženství ve školách, která se konala v Berlíně. Nebudu zde zmiňovat obecné problémy, které nás trápí zde v České republice, kdo učí náboženství, zná je více než dobře. Nemohu však než přiznat, že hned od počátku této konference jsem měl pocit, že jsem se ocitl ve zcela jiném světě se zcela jinými problémy. Měl jsem možnost nahlédnout do věcí, které se nám zatím zdají velmi vzdálené. Je však jen otázkou času, kdy tomu bude jinak. Především mě zaujala již sama výrazná rozdílnost náboženského prostředí v České republice a v západní Evropě. Zatímco my stále ještě žijeme a naše církve působí v prostředí, které je po tisíciletí křesťanské - i ateisté zde mají křesťanské kořeny a křesťanské kulturní podvědomí - v západní Evropě se již jedná o nefalšovanou multikulturní společnost, ve které je křesťanství jen jedním z mnoha náboženských směrů, někdy i menšinovým. Naše pojetí multikulturní společnosti se s tím nedá vůbec

srovnávat. Je jen otázkou času, kdy tomu bude jinak. Podle evropských statistik je Česká republika zemí s třetí nejvyšší imigrací v rámci Evropské unie. Dlouhodobě tedy poroste počet obyvatel, kteří nebudou pocházet z křesťanského kulturního prostředí a kteří budou aktivně vyznávat jiná náboženství. Tito lidé budou chtít své náboženství plnohodnotně vyznávat. Vzniknou mešity, buddhistické i jiné chrámy, kouzelnická centra, postaví se nové menhiry a podobně. Otázka zní: Jsme připraveni na ztrátu dominantního postavení křesťanství v naší společnosti? Již dnes se tento trend projevuje na prvním stupni základních škol. Ve třídách sedí vedle sebe etničtí Češi, černoušci, Číňanci, Vietnamci atd. A všichni mají české občanství, narodili se tu, jsou tu doma a chtějí zde jako doma žít. Alespoň přibližně si to můžeme představit, vzpomene-li si na občasně televizní zprávy o problémech s vánočními besídkami ve třídách s muslimskými nebo jehovistickými dětmi. Umíme toto řešit? Zvykli jsme si, že pokud je řeč o náboženství ve školách, jde vždy o křesťanství. Ale i ostatní náboženské směry budou požadovat pro sebe stejné podmínky, jaké máme my. V současnosti máme jedinečnou šanci se na tuto situaci, která dříve nebo později nastane, pečlivě připravit. Zhodnotit znovu misijní úsilí ve společnosti a ve školách. Zhodnotit otázky, které české křesťanství "pálí", a ujasnit si své priority. Pokud těžko vzájemně komunikujeme v prostředí, které je nám blízké a vlastní, křesťanské, jakým způsobem budeme komunikovat a pracovat v prostředí, ve kterém budeme jen jedním z mnoha? Bylo by trestuhodné vůbec se na takovou situaci nepřipravit. Nedávna vlna nepokojů v Německu ohledně nových mešit je snad dostatečně alarmující. Nechávám na posouzení kompetentních míst, jaký konkrétní způsob bude nejlepší. Rozhodně by bylo dobré prohloubit multikulturní a religionistické vzdělávání našich duchovních i laiků, případně i provádět vlastní zkoumání náboženské situace v různých koutech České republiky, pokoušet se o jeho interpretaci a aplikaci pro konkrétní situaci. Má zkušenost z tohoto setkání je o to důležitější, že se nejednalo o teoretické a abstraktní úvahy, ale o svědomitě vypracované analýzy a hlavně o osobní zkušenosti účastníků, kteří sami náboženství učí na všech stupních škol a uvedené problémy musí denně řešit. Ano, jsou to problémy, nad kterými my zatím můžeme mávat rukou. Ale jak dlouho to ještě budeme moci dělat?

Jan Mašát

Ztracený betlém

I v našich sborech v čase vánočním jsou tradičně stavěny betlémy, které vypovídají velký příběh Lásky, která přišla do tohoto světa. Některé jsou umělecké, některé lidové, vyrobené z různých materiálů. Je dobře, že se tato tradice udržuje. Lidé nejen z církve, ale i mimo ni – doslova z ulice – přicházejí s velkým zájmem si místní betlém prohlédnout - dokonce i s dětmi.

Když jsem poprvé jako administrátor

Dokončení na str. 4

Křesťanské rekordy a kuriozity

1. Kde se nacházejí největší chrámové varhany na světě?

Frauenkirche Drážďany – Štěpánský dóm v Passau – Svatopetrský dóm v Římě – Katedrála v New Yorku

2. Jaké auto dostalo titul "nejmenší kostel světa"?

VW Polo – Smart – Mini Cooper – VW Lupo

3. Které ze 4 evangelií má nejvíce veršů?

Matoušovo – Markovo – Lukášovo – Janovo

4. Jak vysoká byla největší velikonoční svíce?

1,50 – 2,30 – 3,40 – 5,10

5. Který kostel má nejvyšší kostelní věž na světě?

Dóm v Ulmu – Dóm v Kolíně nad Rýnem – Chrám sv. Petra v Římě – Frauenkirche Drážďany

6. V jaké výši leží nejvýše položená kaple v Německu?

1980 m – 2700 m – 3700 m – 4876 m

7. Jak dlouho trvala nejdelší cesta, o které vypráví Bible?

7 let – 40 let – 900 let – 2000 let

8. Která je nejdelší kniha Bible?

Lukášovo evangelium – Zjevení Janovo – Žalmy – 1. Mojžíšova

9. Kde se nachází největší zvon světa?

V Londýně – v Římě – v Praze – v Moskvě

10. Jak se jmenoval nejmladší král v Bibli?

David – Mojžíš – Jada – Jóáš

11. Co obsahuje nejmenší knížka na světě?

Bibli – katechismus – Otče náš – Krédo (Vyznání víry)

12. Kde se nacházejí největší kostelní hodiny na světě?

Curych – Londýn – Kolín nad Rýnem – New York

13. Která hora zmíněná v Bibli je nejvyšší?

Ararat – Sion – Sinaj – Tábor

14. Kde se nachází nejvyšší socha Panny Marie na světě?

V Bulharsku – v Brazílii – v Itálii – v Polsku

15. Kolik křížů obsahuje největší sbírka křížů na světě?

7345 – 9806 – 13014 – 15945

16. Kde stojí největší křesťanský chrám světa?

Řím – Sydney – Čenstochová – Yamoussoukro (Pobřeží Slonoviny)

17. Které ženské jméno se vyskytuje v Bibli nejčastěji?

Sára – Marie – Magdaléna – Tabita

18. Co představuje největší na světě z jednoho kusu vyřezaná dřevěná socha/sousoší?

Babylonská věž – papež Jan Pavel II. – Ježíš – Archa Noemova

19. Jak vysoký byl nejvyšší vánoční strom světa?

19,85 m – 36,97 m – 67,36 m – 101,44 m

20. Jak velké je v Bibli popsáné největší lože?

3,5 x 2 m – 4,5 x 2 m – 6 x 7,5 m – 9 x 9 m

21. Z kolika kusů zápalek byl sestaven největší model dómu v Kolíně nad Mohanem?

1,3 milionů – 2,5 milionů – 3,8 milionů – 4,2 milionů

22. Jaká socha/sousoší z másla od americké sochařky Normy Lyon má největší hmotnost?

Ježíšovo narození – Ukřižování – Poslední večeře – Vzkříšení

23. Který biblický muž byl nejsilnější?

Abraham – Mojžíš – Samson – Kryštof

24. Která kniha Starého zákona je nejkratší?

Ezechiel – Baruch – Ageus – Abdijáš

25. Který předmět je největší pokladnou na světě na charitativní sbírky?

Lokomotiva – zvon – věž – hasičské auto

26. Které královské jméno čteme v Bibli nejčastěji?

David – Herodes – Šalomoun – Chiran

Vylučování naleznete v příštím čísle.

Připravila: Alena Naimanová

KŘESŤANSKÝ HUMOR

Tři sbory pořádaly společně masivní evangelizaci. Po týdnu se faráři sešli a líčili si, jaké ovoce evangelizace přinesla. První říká: „Bylo to výborné. Do sboru nám přišly čtyři nové rodiny.“ Druhý se chlubí: „My jsme na tom ještě lépe. V neděli jsme měli ve sboru šest nových rodin.“ Poslední: „To nic není. My jsme dopadli vůbec nejlépe. Po evangelizaci od nás odešlo deset rodin, které nám dělaly jen problémy.“

„Vy jste za dobu své služby jistě slyšeli kázat mnoho věhlasných teologů,“ říká děkan univerzitního kostela v Cambridgei kostelníkovi při jeho padesátiletém služebním výročí. „Ano, a Bůh mi dal tu milost, že v něho pořád ještě věřím.“

Děda večer prochází kolem pokoje své vnučky a všimne si, že klečí u postele se skloněnou hlavou a sepnutými rukama a pořád dokola odříkává abecedu.

„Copak to tady děláš?“ zeptá se děda. „Modlím se, ale nenapadá mě, co bych měla říkat. A tak opakuju všechna písmenka abecedy, aby si je Bůh poskládal, jak se mu to nejlíp hodí,“ odvětví vnučka.

Na konci bohoslužby jeden z věřících potřeše faráři rukou a povídá: „Moc vám děkuji za vaše kázání, bratře faráři. Vy musíte být chytřejší než Einstein.“

Farář se nadýmá pýchou a odpoví: „Opravdu? Moc vám děkuji.“

Farář nad tímto komplimentem celý týden přemýšlí a nějak se mu to nezdá. Příští neděli po bohoslužbách se tedy zeptá: „Jak jste to myslel, že musím být chytřejší než Einstein?“ „No, říká se, že Einstein byl tak chytřý, že ho může pochopit jen deset lidí na celém světě. Ale vám, bratře faráři, asi nerozumí vůbec nikdo!“

Rodina vychází v neděli ze sboru. Cestou otec nadává na zpěv, na liturgii i na kázání. „Tati, co chceš,“ řekne najednou malý Karlík, „za těch pět korun, které jsi dal za celou rodinu do sbírky, to byl docela dobrý program.“

Dva muži ztroskotali na pustém ostrově. Krátce na to začne ten první bédovat: „Určitě zemřeme, určitě zemřeme. Není tu nic k jídlu, není tu nic k pití. My určitě zemřeme!“ Druhý se ležerně opře o palmu a naprosto klidným hlasem říká: „Nebojte se, já vydělávám sto tisíc měsíčně.“ „A

k čemu nám to tady bude. Za to si tu nic nekoupíme. My určitě zemřeme!“ dál naříká ten první. „Vy tomu nerozumíte,“ bohatý muž na to. „Vydělávám sto tisíc a odvádím z toho desátky. Náš farář si mě najde kdekoli.“

Katecheta se v nedělní škole ptá: „A teď mi, Jirko, řekni - ale upřímně - modlíš se doma před jídlem?“ „Ne,“ odvětví chlapec, „já nemusím. Moje máma vaří dobře.“

Nedělní kázání se nekonečně vleko. Duchovní dramaticky pravil: „Co ještě mohu říci?“ A z jedné lavice se ozval jasný hlas: „Co takhle 'Ámen'?“

STRÍPKY PŘÍHOD, UDÁLOSTÍ...

Dokončení ze str. 3
náboženské obce ve Studnici u Náchoda sloužil půlnoční bohoslužbu v r. 2006, mnozí přicházeli s dotazem: „A proč nebyl postaven betlém?“ Musel jsem odpovědět, že nevím o tom, že by zde byl, nic takového jsem nepřevzal. Prostě, ztratil se. A pak přišel nápad s obnovením výuky náboženství v místní základní škole. Těch několik dětí je velmi šikovných, rády zpívají, kreslí – tedy, proč nezkusit s nimi pro sbor vyrobit nový betlém? S třesoucím srdcem jsem to dětem sdělil – s třesoucím proto, že nejsem v oboru výtvarného umění žádný velký mistr. Děti zajásaly. To mne přesvědčilo, že se máme do toho pustit. V papířnictví jsem konzultoval vhodný materiál pro modelování. Prodačička nabídla poměrně drahou modelovací hmotu z Itálie, prý směs prachu carrarského mramoru, která je jemně napuštěna olejem. Pak trochu navlhčit a může se započít s modelováním. Na rozdíl od tradičního moduritu se nemusí výrobek vařit, stačí jen nechat zaschnout a pak obarvit akrylovými barvami. A tak se začátkem listopadu v loňském roce započala práce. K velkému údivu jsme ale o týden později zjistili, že první figurky po zaschnutí nedrží pohromadě. Tu odpadla posta-

viče hlavička, ruka, králi koruna. Co s tím? Anička dostala nápad. Šla do koutku s výtvarnými potřebami, přinesla tavnou pistolí a začala odvážně nanášet vrstvičku horkého lepidla a pak všichni jsme začali dávat dohromady části zborcených figurek. A ejhle, po chvíli postavičky držely. Trvalo to několik dalších našich setkání, než jsme se před finálem pustili do barvení. V tom jsem nechal dětem naprostou volnost. A pak došlo na stáj ze staré bedničky. A mohlo se začít stavět. A tak účastníci loňské půlnoční bohoslužby byli mile překvapeni výtvořením dětí a radovali se ze znovunalezeného betlému. I když ne velikého, ale – jak se sami můžete přesvědčit vše, co ve velkém příběhu tajemné betlémské noci je podstatné, stojí na svém místě. Jsme rozhodnutí postupně doplňovat náš betlém dalšími figurkami s přáním, aby radost dětí nakazila i přichozí dospělí. Aby i oni se neminuli s Betlémem, a tudíž s Kristem – Spasitelem světa.

A tuto radost s nalezením Lásky, která je zdrojem pozhřebání a pokoje v našich životech, přeji všem nejen v tomto vánočním období, ale v celém nastávajícím roce 2009.

Zdeněk Kovalčík

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

SIMEON A ANNA

Milé děti, aby se vám podařilo správně nahradit čísla v naší "tajné" větě, musíte si nejprve z textu o Simeonovi očíslovat písmenka tak, že začnete od jedničky a každé další písmenko, které je v textu obsaženo poprvé, dostane další číslo v pořadí. Tedy např.: V = 1, J = 2, E = 3. Ale pozor – každé písmenko musí mít jen jedno číslo, takže jakmile se v textu např. písmeno V ocitne znovu, již jej z číslování vynechte! Písmeno CH pak dostane tentokrát dvě čísla – jako C a H. Pomocí takto získaného klíče již snadno vylušíte další větu.

V JERUZALÉMĚ BYL MUŽ JMÉNEM SIMEON. DUCH SVATÝ MU ŘEKL, ŽE NEZEMŘE, DOKUD NESPATŘÍ MESIÁŠE.

26, 4, 18, 4, 18, 25, 13, 15, 11 7, 15, 15, 7 16, 8, 18, 5, 14, 17, 8, 7
12, 18, 21, 5 1 20, 21, 4, 28, 10, 5 26, 18, 16, 22, 13 17
10, 18, 19, 8, 17, 22, 12, 7, 10, 17

(Řešení z minulého čísla: Advent.)

Jana Krajčířiková

ZPRÁVY

Ekumenická slavnost

Novoroční ekumenická slavnost se koná 1. ledna od 18 h v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje, Resslova 9, Praha 2-Nové Město. Bohoslužby, věnované odkazu biskupa Gorazda, se zúčastní čelní představitelé křesťanských církví a přenáší je v přímém přenosu Česká televize.

(red)

K výročí církve

Celocírkevní bohoslužba k 89. výročí zrodu naší církve se koná 11. ledna od 15 h v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Liturgii vede sbor biskupů, kázat bude pražský biskup ThDr. David Tonzar, Th.D.

(red)

KALENDARIUM – LEDEN

1. 1. 1114 - Vladislav I. dosáhl významného diplomatického úspěchu. Jako český kníže poprvé zastával úřad nejvyššího číšníka na císařském dvoře Jindřicha V. (při svatbě Jindřicha V. s Matyldou Anglickou). Z této funkce se v polovině 13. století zrodilo právo českého krále náležet mezi kurfiřty a volit císaře.

1. 1. 1219 - Konala se diplomatická schůzka krále Přemysla s představiteli pražského biskupství v benediktinském klášteře v Kladrubech - král vyšel mnohým požadavkům církve vstříc.

1. 1. 1279 - V Jihlavě se konala svatba prince Václava s dcerou krále Rudolfa Habsburského Gutou (Jitkou) a jeho syna Rudolfa s desetiletou Anežkou Přemyslovnou. Šlo čistě o formální obřad, po němž se dětské manželské páry opět rozešly.

1. 1. 1289 - U dvora krále Václava se objevil v doprovodu Mikuláše Opavského polský šlechtic Kazimír Bytomský s nabídkou polské koruny - počátek velmocenské politiky Václava vůči Polsku. V letech 1289-1292 získal Václav II. Kladsko, Bytomsko, Opolí, Těšínsko a Krakovsko.

Zatčen byl Záviš z Falkenštejna (Václav se obával zrady) a byl uvězněn do Bílé věže Pražského hradu. Brzy nato byl odsouzen pro velezradu k trestu smrti, jeho statky byly konfiskovány.

1. 1. 1379 - Začalo jednání říšského sněmu ve Frankfurtu nad Mohanem, který se zabýval otázkou schizmatu (dvojpapěžství, od roku 1378) a který skončil až v polovině února t.r. Václav IV. (až po naléhavých výzvách) se postavil za prohlášení kurfiřtů, jež podporovalo papeže Urbana VI. (1378-1389) proti avignonskému papeži Klimentovi VII. (1378-1394).

1. 1. 1394 - Král Václav IV. pozval k sobě do Prahy bratra Zikmunda, aby se s ním poradil o obnovení jednoty církevní a o uzavření spolku s francouzským králem. Zikmund v té době stál již zcela na straně odbojné šlechty proti králi.

1. 1. 1434 - Král Jan Lucemburský udělil svému prvorozenému synovi Karlovi titul markraběte moravského. Poměry v Českém království byly neutěšené, postupně se Karel seznamoval s místními právy a zvyklostmi. Nejdříve se soustředil na restituci královského majetku. Čekala ho obnova panovnické moci a právního stavu.

1. 1. 1464 - Za účasti Jiřího z Poděbrad se konal spojený zemský sněm a soud v Olomouci, který obnovil chod zemského práva a zápisy do zemských desek na Moravě.

1.-2. 1. 1944 - 1. československá samostatná brigáda v SSSR se účastnila bojů o Rudu a Bílou Cerkev, při nichž utrpěla značné ztráty. K dalším bojům došlo ve dnech 3. ledna až 7. března na pravobřežní Ukrajině u Žaškova.

1. 1. 1949 - Vstoupil v platnost zákon o krajském zřízení. Místo dosavadních dvou zemských národních výborů vzniklo 19 krajských národních výborů a velké okresy byly rozděleny na menší (celkem vzniklo 364 okresních národních výborů).

Byl zaveden dvojitý trh. Vedle vázaného trhu (lístkového) začal fungovat volný trh za ceny několikanásobně vyšší. Přitom všichni živnostníci byli vyřazeni z vázaného trhu a zanikly rovněž zájmové organizace živnostníků povinným sloučením ve Svaz československého živnostnictva.

1. 1. 1969 - Vstoupil v platnost zákon o československé federaci. ČSSR byla tvořena Českou socialistickou republikou (ČSR) a Slovenskou socialistickou republikou (SSR). Prezident republiky jmenoval federální vládu vedenou O. Černíkem. Česká i Slovenská národní rada se změnila v parlamenty republik. V lednu až březnu t. r. proběhly ustavující republikové sjezdy řady společenských a zájmových organizací (svazu žen, dětských a mládežnických organizací, protifašistických bojovníků, uměleckých svazů apod.). Byl zaváděn nový systém národohospodářského plánování. Místo ústředně vypracovaného plánu se zaváděl systém smluv mezi podniky a státem o roční výrobě. V platnost vstoupila dohoda odborů a vlády o zvýšení životní úrovně.

2. 1. 1834 - V Praze a Hradci Králové vyšlo 1. číslo Kwětů českých (od 1. ledna 1835 Kwěty) za redakce J. K. Tyla. Nakladatelem byl J. H. Pospíšil (původně se časopis nazýval Jindy a nyní).

2. 1. 1839 - Zemřel v Praze **Josef Krasoslav Chmelenský** (* 7. 8. 1800 v Bavorově) - literární kritik, básník, libretista a národní buditel. Byl citem Jungmanna a blízkým přítelem Čelakovského. Byl autorem řady písní, z nichž některé i zlidověly (*Nad Beroukou pod Tetínem*). Přeložil Mozartovu Kouzelnou flétnu a sám byl autorem libreta ke Škroupovým operám (*Dráteník, Oldřich a Božena i Libušin sňatek*).

2. 1. 1889 - Vyšlo 1. číslo III. ročníku týdeníku Čas (vydáváný J. Herbenem od konce roku 1886). Redakci převzala trojice T. G. Masaryk, J. Kaizl a K. Kramář, představitel českého politického realismu. Předběžné cíle tohoto kulturního a politického proudu zformuloval Kaizl ve čtyřech principech: 1. Aktivní politika; 2. Sbíráni politické váhy ve společnosti; 3. Získávání drobných výhod; 4. Příprava sil v rámci ústavy. Realisté si uvědomovali provinciálnost a omezenost konzervativní staročeské politiky a pokoušeli se ji zmodernizovat.

3. 1. 1924 - Zemřel v Prostějově **Jiří Wolker** (* 29. 3. 1900 v Prostějově) - jeden z nejtalentovanějších básníků.

3. 1. 1934 - Na hnědouhelném dole Nelson III. v Oseku u Duchcova došlo k výbuchu a následnému požáru, který si vyžádal 142 obětí. Jako důsledek byl přijat tzv. Lex Nelson, který zřizoval Státní báňskou inspekci.

4. 1. 1874 - Narodil se v Křečovicích u Sedlčan **Josef Suk** (+ 29. 5. 1935 v Beňešově) - hudební skladatel a houslista.

(red)

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9